

Instrukcja sporządzania Studium Wykonalności przedsięwzięcia ubiegającego się o dofinansowanie ze środków NFOŚiGW - generator

I. Informacje ogólne

1. Studium Wykonalności stanowi rozszerzenie i uzupełnienie informacji zawartych we wniosku o dofinansowanie przedsięwzięcia, które wypełniane są w Generatorze Wniosków o Dofinansowanie (zwanym dalej „GWD”).
2. Studium Wykonalności składa się z dwóch części:
  - a) Studium Wykonalności – część opisowa,
  - b) Studium Wykonalności – część obliczeniowa (model finansowy).
3. W GWD części Studium Wykonalności, o których mowa w pkt. powyżej stanowią osobne załączniki.
4. Część obliczeniowa Studium Wykonalności, o której mowa w pkt. 2b powyżej, niezależnie od formy składania wniosku o dofinansowanie, może zostać przesłana do NFOŚiGW jedynie w wersji elektronicznej przy użyciu GWD w formie aktywnego modelu finansowego. Szczegółowe informacje w tym zakresie zawarte są w dalszej części niniejszej instrukcji (patrz cz. III).

II. Studium Wykonalności – część opisowa

5. Część opisowa Studium Wykonalności sporządzana jest w postaci odrębnego dokumentu.
6. Zakres części opisowej:

1. Informacje o Wnioskodawcy:
  - 1.1. Forma prawna i struktura własnościowa.
  - 1.2. Przedmiot działalności.
  - 1.3. Historia.
  - 1.4. Kwalifikacje i doświadczenie kadry zarządzającej.
  - 1.5. Doświadczenie Wnioskodawcy w realizacji innych przedsięwzięć.
  - 1.6. Plany na przyszłość.
2. Opis przedsięwzięcia:
  - 2.1. Cel, opis i zakres rzeczowy przedsięwzięcia.
  - 2.2. Analiza techniczna i technologiczna.
3. Analiza alternatywnych rozwiązań (jeżeli dotyczy):
  - 3.1. Charakterystyka alternatywnych rozwiązań lokalizacyjnych i technologiczno-organizacyjnych.
  - 3.2. Ekonomiczne i finansowe porównanie rozważanych rozwiązań alternatywnych.
4. Plan wdrożenia przedsięwzięcia:
  - 4.1. Struktura organizacyjna jednostki odpowiedzialnej za wdrażanie przedsięwzięcia.
  - 4.2. Niezbędne działania instytucjonalne i administracyjne.
  - 4.3. Przygotowanie do realizacji przedsięwzięcia (stan wynikający z uzyskanych decyzji/pozwoleń).
  - 4.4. Harmonogram rzeczowo-finansowy przedsięwzięcia.
5. Finansowanie przedsięwzięcia:
  - 5.1. Analiza zdolności Wnioskodawcy do obsługi planowanego zadłużenia związanego z realizacją przedsięwzięcia.
  - 5.2. Planowane koszty całkowite przedsięwzięcia.
  - 5.3. Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia – zgodnie z zakładką „Źródła finansowania” z Wniosku wypełnianego w GWD:
    - 5.3.1. Środki własne.
    - 5.3.2. Środki NFOŚiGW - warunki dofinansowania proponowane przez Wnioskodawcę: okres wypłat i spłat, karencja, oprocentowanie, typ i forma zabezpieczenia zwrotu wnioskowanego dofinansowania - zgodnie z zakładką „Warunki finansowania” z Wniosku wypełnianego w GWD.
    - 5.3.3. Zewnętrzne źródła finansowania - warunki finansowe (okres wypłat i spłat, karencja, oprocentowanie, itp.), w tym typ i forma zabezpieczenia zwrotu wnioskowanego dofinansowania.
6. Analiza finansowa – dane do analizy powinny być spójne z zakładką „Dane finansowe” z Wniosku wypełnianego w GWD:
  - 6.1. Analiza bieżącej sytuacji finansowej Wnioskodawcy (na podstawie sprawozdań

- finansowych/budżetowych za 3 ostatnie lata obrachunkowe).
- 6.2. Założenia i metodyka analizy finansowej.
- 6.3. Analiza popytu i prognoza przychodów sporządzona w oparciu o analizę rynku Wnioskodawcy, tj. system poboru opłat (przychody), usługi/produkty, konkurenci, oferenci, nabywcy, ceny, dystrybucja, itp.
- 6.4. Prognoza kosztów operacyjnych.
- 6.5. Analiza zapotrzebowania na kapitał obrotowy Wnioskodawcy.
- 6.6. Prognoza rachunku zysków i strat, w tym:
  - 6.6.1. Prognoza kosztów i przychodów operacyjnych wyodrębnionych dla przedsięwzięcia,
  - 6.6.2. Prognoza rachunku zysków i strat dla Wnioskodawcy
- 6.7. Prognoza bilansu dla Wnioskodawcy.
- 6.8. Prognoza rachunku przepływów pieniężnych dla Wnioskodawcy .
- 6.9. Prognoza budżetu Wnioskodawcy¹.
- 6.10. Analiza wskaźników efektywności finansowej (IRR, NPV) przedsięwzięcia.
- 6.11. Ocena wykonalności i trwałości finansowej².
- 6.12. Ocena wyników analizy finansowej i analizy wskaźnikowej (wybrane zgodnie ze specyfiką branży, rodzajem prowadzonej sprawozdawczości finansowej wskaźniki obrazujące bieżącą i prognozowaną sytuację finansową Wnioskodawcy).
7. Ocena ryzyka i analiza wrażliwości.
  - 7.1. Analiza ryzyka.
  - 7.2. Analiza wrażliwości.

III. Studium Wykonalności - część obliczeniowa

7. Część obliczeniowa sporządzana i prezentowana jest w aktywnym modelu finansowym, sporządzonym w postaci arkusza kalkulacyjnego, posiadającego odrębnie ujęte założenia, obliczenia i wyniki,
8. Poszczególne skoroszyty arkusza kalkulacyjnego powinny być powiązane ze sobą aktywnymi formułami, aby można było prześledzić poprawność przeprowadzonych obliczeń,
9. Arkusz kalkulacyjny nie powinien być chroniony i skompresowany,
10. Uzupełnienie tabel finansowych zawartych we wniosku wypełnianym w GWD nie zastępuje sporządzenia aktywnego modelu finansowego. Tabele finansowe zawarte w GWD służą wyłącznie do prezentacji wyników obliczeń przeprowadzonych w modelu finansowym, w oparciu o przyjęte założenia. Tabele finansowe o zakresie wskazanym w GWD powinny stanowić część modelu finansowego, a co za tym idzie być odpowiednio powiązane z pozostałymi danymi modelu, z uwzględnieniem wymagań odnośnie aktywnych formuł.

IV. Dodatkowe objaśnienia do sporządzenia Studium Wykonalności

11. Przedstawiony w Studium Wykonalności zakres analizy finansowej może być rozszerzany odpowiednio do charakteru i/lub struktury prawno-finansowej przedsięwzięcia;
12. Założenia do analizy finansowej:
  - Poszczególne elementy analizy finansowej powinny posiadać realne i uzasadnione założenia, z przywołaniem źródeł danych lub opisem metodologii ich sporządzenia;
  - Analiza finansowa może być sporządzona w cenach zmiennych uwzględniających zmianę czynników makroekonomicznych lub w cenach stałych, przy czym należy pamiętać o odpowiednim zastosowaniu stopy dyskontowej. Zaleca się stosowanie stopy dyskontowej w wysokości 4% dla cen stałych lub 6% dla cen zmiennych;
  - Zagadnienia podatkowe powinny zostać ujęte w oparciu o obowiązujące przepisy prawa;
  - Założenia makroekonomiczne powinny zostać ujęte i przedstawione w zakresie adekwatnym dla charakteru projektu i jego modelu finansowego, z podaniem źródeł pochodzenia danych. Zaleca się stosowanie wskaźników makroekonomicznych publikowanych przez Ministerstwo

¹ Dotyczy podmiotów prowadzących gospodarkę finansową w formie budżetu (w tym: JST i ich związki).

² Wykonalność i trwałość finansową należy rozpatrywać w odniesieniu do Wnioskodawcy z uwzględnieniem realizowanego przedsięwzięcia.

Gospodarki w dokumencie pn. „Warianty rozwoju gospodarczego Polski”, po skorygowaniu nieaktualnych danych i przyjęciu danych z ostatniego roku dla następnych lat prognozy. W przypadku wykorzystania innych wartości wskaźników makroekonomicznych należy przedstawić uzasadnienie i źródło tych danych.

- 13. Planowane źródła finansowania** – Wnioskodawca powinien przedstawić planowane źródła finansowania inwestycji w podziale na środki własne, środki NFOŚiGW oraz zewnętrzne źródła finansowania, przy czym każde ww. źródło powinno być szczegółowo opisane z podaniem warunków na jakich finansowanie ma być pozyskane (okres finansowania, oprocentowanie, zabezpieczenia, itp...).

W przypadku środków własnych należy wskazać czy mają one pochodzić z bieżącej działalności gospodarczej podmiotu, wskazać posiadane lokaty terminowe/rachunki inwestycyjne, jeżeli środki takie miałyby być przeznaczone na finansowanie inwestycji.

W przypadku planowanego dokapitalizowania podmiotu należy wskazać kwotę, termin, kto ma objąć udziały/akcje oraz udokumentować, że określony inwestor dysponuje środkami na dokonanie dokapitalizowania.

W zakresie wnioskowanego dofinansowania z NFOŚiGW należy przedstawić propozycję jego warunków tj. wypłat, karencji, spłat oraz zabezpieczeń zwrotu (patrz pomoc kontekstowa dla zakładki „Warunki finansowania” w GWD).

Zewnętrzne źródła finansowania (np. pożyczka, kredyt bankowy) powinny być opisane w zakresie analogicznym jak dla dofinansowania z NFOŚiGW, przy czym w przypadku pożyczek (tzw. podporządkowanych, właścicielskich od udziałowca, czy od podmiotu powiązanego) należy przedstawić także sytuację finansową podmiotu udzielającego pożyczki potwierdzającą możliwość dysponowania odpowiednimi środkami (nie dotyczy instytucji finansowych jak np.: WFOŚiGW lub bank).

- 14. Warunki dofinansowania pożyczki ze środków NFOŚiGW** – przy projektowaniu warunków dofinansowania Wnioskodawca powinien uwzględnić co najmniej: rentowność i dochodowość przedsięwzięcia (czy przedsięwzięcie generuje przychody bądź oszczędności na kosztach eksploatacyjnych i jaka jest ich wysokość w stosunku do kosztu inwestycji, rocznych kosztów eksploatacji, rocznych kosztów obsługi zadłużenia zaciągniętego na realizację przedsięwzięcia). Oczekuje się, że:

- przygotowywane przez Wnioskodawcę prognozy finansowe będą opracowane w sposób racjonalny i uzasadniony, na podstawie realnych, opisanych we wniosku/studium wykonalności założeń,
- okres karencji w spłacie kapitału pożyczki będzie niezbędny, powiązany z osiągnięciem efektów uzyskiwanych z realizowanego Przedsięwzięcia (np. rozpoczęcie spłaty rat po osiągnięciu zdolności produkcyjnych), z zastrzeżeniem, że nie może on przekraczać maksymalnego okresu ustalonego w programie. Należy przy tym pamiętać, że nie ma karencji w spłacie odsetek,
- okres spłaty kapitału pożyczki projektowany przez Wnioskodawcę będzie niezbędny - należy uzasadnić, że zaproponowany poziom nadwyżki finansowej generowanej przez przedsięwzięcie, powstałej w wyniku uzyskiwania przychodów bądź oszczędności na kosztach eksploatacyjnych i/lub nadwyżki pochodzącej z pozostałej działalności Wnioskodawcy, przeznaczonej na spłatę pożyczki jest optymalny, co potwierdza także m.in. wartość wskaźnika pokrycia obsługi zadłużenia (WPOD: [(środki pieniężne z działalności operacyjnej + środki pieniężne z działalności inwestycyjnej + wpływy z działalności finansowej + środki pieniężne na początek okresu) / wydatki z działalności finansowej] bądź spełnienie relacji dotyczącej długu i jego obsługi wg art. 243 ustawy o finansach publicznych.

Warunki udzielenia dofinansowania powinny stanowić niezbędne i uzasadnione preferencje dla Wnioskodawcy, dlatego NFOŚiGW zastrzega, że na etapie oceny wniosku, na podstawie analiz finansowych przedsięwzięcia (zdolność przedsięwzięcia do samofinansowania się) i/lub Wnioskodawcy, może postanowić o innym niż zaproponowany przez Wnioskodawcę okresie (np. krótszym w przypadku braku uzasadnienia finansowego przedstawionej propozycji, wydłużonym

w przypadku ubiegania się o ewentualne umorzenie) karencji w spłacie kapitału pożyczki, okresie spłaty kapitału pożyczki i w konsekwencji okresie finansowania.

15. Wykonalność i trwałość finansowa – Wnioskodawca powinien dokonać analizy i podsumowania wykonalności i trwałości finansowej przedsięwzięcia, przy czym wykonalność finansowa oznacza, że Wnioskodawca będzie dysponował środkami pieniężnymi wystarczającymi do realizacji/wdrożenia przedsięwzięcia, natomiast trwałość finansowa oznacza, że Wnioskodawca będzie dysponował środkami pieniężnymi do późniejszego zarządzania aktywami i ich eksploatacji. Analiza wykonalności i trwałości finansowej przedsięwzięcia powinna być przeprowadzona w oparciu o rachunek przepływów pieniężnych, z którego powinno wynikać, że Wnioskodawca ma dodatnie roczne saldo przepływów pieniężnych na koniec każdego roku prognozy.

Trwałość finansowa w przypadku dofinansowania w formie dotacji jest tożsama z okresem trwałości przedsięwzięcia, oznaczającym obowiązek utrzymania efektu rzeczowego i ekologicznego w okresie wskazanym w programie priorytetowym. W przypadku dofinansowania w formie pożyczki obejmuje wymagany okres trwałości przedsięwzięcia, a także lata, w których będzie następowała spłata pożyczki (tzw. okres finansowania)³.

Jeżeli wykonalność i trwałość finansowa zależy od powodzenia realizacji inwestycji prowadzonej przez podmiot trzeci (np.: możliwość odbioru ciepła jest uzależniona od wybudowania suszarni drewna) należy przedstawić informacje dotyczące aktualnego stanu zaawansowania realizacji tej inwestycji, inwestora, kosztu całkowitego, planowanej daty zakończenia oraz inne informacje niezbędne do oceny wykonalności i trwałości wnioskowanego przedsięwzięcia.

16. Analiza ryzyka – powinna być wykonana z uwzględnieniem poniższych obszarów ryzyka:

- ryzyko operacyjne (np. posiadanie niezbędnej dokumentacji technicznej i decyzji administracyjnych, prawidłowość i stabilność struktury instytucjonalnej, itp.),
- ryzyko ekologiczne, w tym: osiągnięcia i utrzymania efektu rzeczowego i ekologicznego m.in. w określonych terminach,
- inne, w tym wykonalności i trwałości finansowej.

Analiza ryzyka powinna mieć charakter jakościowy i omówić okoliczności, które mogą spowodować wystąpienie określonej sytuacji. Należy przedstawić ocenę prawdopodobieństwa faktycznego wystąpienia danego ryzyka poprzez przypisanie do niego jednej z trzech kategorii prawdopodobieństwa (niskiego, średniego i wysokiego) oraz opisać okoliczności, jakie przyczyniłyby się do wystąpienia takiej sytuacji wraz ze wskazaniem działań, które podejmie Wnioskodawca w sytuacji wystąpienia ryzyk powodujących zagrożenie wystąpienia utraty płynności finansowej.

17. Analiza wrażliwości – ma za zadanie zbadanie wpływu istotnych parametrów (zdefiniowanych czynników ryzyka) na:

- wskaźniki efektywności finansowej (NPV, IRR),
- roczne saldo niezdyktowanych przepływów pieniężnych na koniec każdego roku prognozy.

Analizę wrażliwości należy sporządzić na okres stanowiący sumę okresu realizacji oraz trwałości finansowej przedsięwzięcia (dotacja/pożyczka)³.

18. Analiza alternatywnych rozwiązań (analiza opcji) – jeżeli dotyczy (uzależnione od charakteru realizowanego przedsięwzięcia).

Uzasadnić wybór najbardziej opłacalnego rozwiązania technicznego i zakresu inwestycji, który pozwala na uzyskanie efektu ekologicznego. Spośród rozwiązań technicznych (technologia,

---

³ W przypadku dofinansowania w formie dotacji za okres trwałości finansowej przedsięwzięcia przyjmuje się standardowo okres pięciu lat od daty zakończenia realizacji przedsięwzięcia (o ile inny okres trwałości nie wynika z wymagań określonych dla danego konkursu/naboru z danego programu priorytetowego). W przypadku dofinansowania w formie pożyczki okres trwałości finansowej to okres finansowania, który oznacza sumę okresu wypłat, karencji w spłacie kapitału oraz spłat pożyczki (zgodnie z zakresem części opisowej studium wykonalności w pkt. 5.3.2).

rozmieszczenia przestrzenne, itp.) umożliwiającymi osiągnięcie celów założonych przy formułowaniu zakresu niezbędnych inwestycji należy w drodze analizy opcji (wraz z analizą tzw. „wariantu zerowego” tj. zaniechanie realizacji przedsięwzięcia), z wykorzystaniem metod ekonomicznych m.in. analiz efektywności kosztowej, wskazać rozwiązania najefektywniejsze ekonomicznie.

Jeżeli wybrany program priorytetowy lub wybrany konkurs wskazuje na konieczność sporządzenia analizy DGC to powinna być ona wykonana.